

Toplantı : 9

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1312

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanunu tasarısının Millet Meclisinde kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/606; Cumhuriyet Senatosu 1/1022)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 799)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 8504*

2 . 6 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 28 . 5 . 1969 tarihli 98 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanunu tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeğli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 21 . 1 . 1969 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 12, 13, 20, 22 ve 28 . 5 . 1969 tarihli 91, 92, 95, 97 ve 98 nci Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 799)

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadi İşler Komisyonu
Esas No. : 1/1022
Karar No. : 23*

14 . 11 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 28 . 5 . 1969 tarihli 98 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanunu tasarısı, Komisyonumuzun 13 . 11 . 1969 tarihli toplantısında ilgili bakanlık ve banka temsilcilerinin de iştirakleriyle her yönden tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının genel gerekçesinde tafsilen arz ve izah edilen hususlar ve temsilcilerin bunlara mütedair verdikleri tamamlayıcı bilgiler komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden bahis konusu kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekliyle aynen kabul edilmiş-

tir. Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Balıkesir	Muş	Erzincan	Edirne
<i>M. Güler</i>	<i>İ. Bingöl</i>	<i>F. Baysoy</i>	<i>M. Nafiz Ergeneli</i>
Maraş	Muğla	Balıkesir	Samsun
<i>A. Karaküçük</i>	<i>İ. Karaöz</i>	<i>N. Sarlıcalı</i>	<i>R. Işitan</i>
	Diyarbakır	Kontenjan	
	<i>A. Erdoğan</i>	<i>V. Güvenç</i>	

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/1022
Karar No. : 2

20 . 12 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 28 . 5 . 1969 tarihli 98 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanunu tasarısı, komisyonumuzun 20 Aralık 1969 tarihli 2 nei Birleşiminde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genel Müdürü ile Devlet Plânlama teşkilâtı ve ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Merkez Bankası teşkilâtında bankanın görevlerine uygun değişiklikler yapılmak suretiyle para ve kredi alanındaki sorumluluk ve kredi alanındaki sorumluluk ve yetkilerinin artırılmasını; emisyon müessesesi olan bankaya millî ekonomi içindeki fonksiyonunu, özellikle plânlı kalkınma devresinde istikrar içinde süratle kalkınmayı gerçekleştirebilecek surette yerine getirmesini sağlayacak, memleketimizin ihtiyaçlarına cevap verebilecek milletlerarası merkez bankacılığı esaslarına ve tatbikatına uygun bir yön verilmesini öngörmektedir.

Memleketimizde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 11 . 6 . 1930 tarihli ve 1715 sayılı Kanunla, banknot ihraç imtiyazını munhasıran haiz olmak üzere bir anonim şirket halinde tesis edilmiş ve 3 Ekim 1931 tarihinde Ankara'da faaliyete geçmiştir.

Bidayette, bankanın ve banknot ihraç imtiyazının müddeti 30 yıl olarak tâyin edilmiş ise de, bilâhara bu müddet, 6544 sayılı Kanunla, bitmesine beş yıl kalmaya kadar temdidedilebilmek üzere 1999 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

Banka, memleketin ekonomik gelişmesine yardım gayesi ile kurulmuş olup, görevi, kanunun ikinci maddesinde belirtildiği üzere :

1. İskonto fiyatını tesbit ve para piyasasını ve tedavülünü tanzim etmek,
2. Hazine muamelelerini yapmak,
3. Hükümetle müştereken Türk evrakı nakdiyesinin müstakbel istikrarına mâtuf bütün tedbirleri almaktır.

Sermayesi 15 milyon lira olan bankanın merkezi Ankara'da olup, Türkiye'nin diğer şehirlerinde şube açabilir ve memleket içinde ve dışında muhabirler temin edebilir.

Banka, kanunu gereğince, Devletin dâhilde ve hariçte tahsilât ve tediyatını ve para nakil işle-
rini ifa etmekte; Hazineye kısa vâdeli avans hesabı açmakta; Devlet tahvili ve tedîye edilmiş
sermayesi asgari dört milyon lira olan millî bankaların tahvillerini, sikke veya külçe halinde al-
tınları, fiilen altına kabili tahvil eenebi dövizleri alıp satabilmekte; ticari, sınai, küçük sanat
erbabı ve esnaf senetlerini, Hazine bonolarını ve Hazine kafaletini haiz bono ve tahvilleri reeskont
veya avansa kabul etmekte; Devlet tahvilleri ile borsada kayıtlı diğer sağlam tahviller mukabilin-
de avans verebilmekte; ücret mukabilinde esham ve tahvilâtı ve kıymetli esya ve evrakı muhafaza
ve idare etmekte; merkez bankalarının katıldığı milletlerarası malî tesekküllere Hükümetin mu-
vafakati ile hissedar olabilmekte; Hazine, katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler, kamu
menfaatine hadim cemiyetler ve yarıdan fazla hissesi Devlete ait şirketlerin tevdiatlarını muha-
faza etmekte; döviz tevdiatı kabul ve karşılıklı, karşılıksız avans alabilmekte; altın ithal ve ih-
racetmektedir.

A) Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânlarında yeni bir Merkez Bankası Kanunu ha-
zırlanması ile ilgili hükümler :

Birinci Beş Yıllık Plânda, doğrudan doğruya Merkez Bankacılığına temas olunmamakta ise de,
plânın kredi politikası ile ilgili kısmında, kredilerin kalkınan ekonominin ihtiyaçlarına yetecek
şekilde ayarlanması için gerekli müesseselerin kurulması veya mevcut müesseselerde reform ya-
pılması öngörülmüştür.

İkinci Beş Yıllık Plânda ise, para politikasının plânın öngördüğü ilkelere göre etkili bir şekilde
uygulanabilmesi için Merkez Bankası Kanununun, bugünün şartlarına göre en kısa zamanda de-
ğiştirilmesi; bankanın, Hazine ve bankalar sistemi ile ilişkilerinin modern ekonomik ve malî an-
layışa uygun olarak düzenlenmesi; bankaların, plân hedeflerine uygun bir kredi politikası izleme-
lerini sağlamak amacıyla bankalar üzerinde Merkez Bankasının kontrolünü artıracak bankaların
Merkez Bankası ile devamlı işbirliğini saâlıvacak, Merkez Bankasının bankaların genel politikaları
üzerindeki etkenliğini artıracak tedbirlerin alınması öngörülmüştür.

B) Yeni bir kanun hazırlanmasını gerektiren hukukî sebepler :

1715 sayılı «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası» Kanunu, 30 Haziran 1930 gününde yürür-
lüğe konulmuştur. 39 yılı bulan uygulama devresinde, bu kanun, ekonomik hayatta meydana ge-
len gelişmeler sebebiyle 22 defa değişikliğe uğramış, ancak bu değişiklikler, aynı devre içinde
merkez bankacılığının geçirdiği istihale ve eristiği tekâmüle uygun bir seviyede olmamış, özellikle,
teşkilât, organlar ve para - kredi konularının düzenlenmesi bakımından yeterli hükümler getire-
memiştir.

1715 sayılı Kanunun mütaaddit değişikliklere mâruz kalması; bâzı maddeler eklenip, bâzı
maddelerinin yürürlükten kaldırılması bulunması: bir kısım maddelerinin de, ihtiva ettikleri hü-
kümle itibariyle, zamanla hayatiyetini kaybetmiş olmaları yüzünden, kanunda sistem ve insicam
kalmamıştır.

Bu itibarla, mezkûr kanunun tadili yoluna gidilmeyip, 1715 sayılı Türkiye Cumhuriyet Mer-
kez Bankası Kanununun yerine geçmek üzere yeni bir kanun tasarısının hazırlanması, yukardaki
mahzurları da ortadan kaldıracak cihetle uygun görülmüştür.

C) Yeni bir kanun hazırlanmasını gerektiren ekonomik sebepler :

Dünyada, paranın karşılığı olarak altın esasının terk edilmesi, 1930 yılından ve özellikle İkinci
Dünya Savaşından sonra, hükümetlerin genel ekonomik politikalarının gerçekleşmesinde, nakdî
idare tedbirlerine olan ihtiva ve para - kredi politikalarının önemini artırmıştır.

Para - kredi politikasında esas alınan iki hedeften birincisi, millî para değerini korumak ve
bunu temin maksadiyle para hacmini konjonktüre göre ayarlamak: ikincisi, kredileri, millî eko-
nominin yararına ve Devlete izlenen amaçlara yöneltmektir. Böylece, merkez bankalarının,
tedavülü tanzim ve murakabe görevleri genişlemiş; görevlerin ifası için gerekli vasıtalar gelişmiş
ve bunlara yenileri ilâve edilmiştir.

Memleketimizde, para - kredi politikasının uygulanmasında ve kontrolunda, yetki ve sorumlulukların değişik merci ve kuruluşlarda olması ve Merkez Bankasının sadece klâsik ve mahdut kontrol imkânlarına sahip bulunması, bankanın, para ve kredi politikasının uygulanmasında ve kontrolunda tam etkili olmasına engel teşkil etmektedir. Özellikle, para ve kredi konusunda bir takım görev ve yetkilerin verildiği Banka Kredilerini Tanzim Komitesinin, kuruluş tarzı itibariyle ekonomik gidişi gereği gibi ve süratle takibedememesi karşısında, hem yetki ve sorumlulukları bir elde toplamak, hem de para ve kredi konusundaki uygulamanın bir merceide toplanmasını sağlamak maksadıyla, komitenin görev ve yetkilerinin Merkez Bankasına devri zaruret haline gelmiş bulunmaktadır. Gerçekten, bu yetkilerin, para - kredi politikasını uygulama ve kontrol sorumluluğunu taşıması öngörülen Merkez Bankasında toplanması, para kredi konusunda gerekli tedbirlerin süratle alınmasını sağlayacaktır. (Ancak, mezkûr komitenin görev ve yetkilerinin Merkez Bankasına devrini öngören maddenin komisyonumuzdaki müzakereleri sırasında; özellikle köylü, çiftçi ve müstahsıla hitabeden zirai kredi politikasının plân hedeflerine uygun surette tanzimi ve beklenen sonucun sağlanması yönünden, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile Devlet Plânlama Teşkilâtı ve diğer ilgili bakanlıklar ve müesseseler tarafından bu konu ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda; köylü, çiftçi ve müstahsillerin teşkil ettiği meslek kuruluşlarının görüşlerinin de dikkate alınması suretiyle etkili bir koordinasyonun gerçekleştirilmesi komisyonumuzca temenni edilmiş ve bu hususun rapora derci kararlaştırılmıştır.)

Merkez Bankası, bu tasarrın kabulü ile, gerek kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek, gerekse bankalara verdiği reeskont kredilerinin ekonomik hedeflere uygun olarak kullanılarak kullanılmadığını tesbit edebilmek için bankalardan lüzumlu bilgi ve belgeleri istemek yetkisine ilâveten, bankalar nezdinde bu yönde incelemelerde bulunmak salâhiyetine de sahip kılınmakta ve gerektiğinde, Maliye Bakanlığına bu konularda mütalâasını bildirmek imkânı sağlanmış bulunmaktadır. Böylece, bankaların kredilerinde ve genel olarak plâsmanlarında takibettikleri politikaların izlenmesi ile iyi ve sağlam bir şekilde çalışmalarına yön verilecektir.

D) Tasarrın getirdiği önemli yenilikler :

Tasarrın, Merkez Bankacılığımıza para ve kredinin tanzimi konusunda öngördüğü bu hükümlere ilâveten, bankanın kendi kredi işlemleri bakımından da istikrar içinde gelişme prensibine uygun önemli yenilikler getirmektedir ki, bunları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

Tasarrın ile Merkez Bankacılığımıza getirilen yeniliklerden biri, orta vâdeli reeskont ve avans işlemleridir. Orta vâdeli kredi, ihtiyaca ve kullanılış maksadına göre çeşitli şekiller arz etmekte ve sinai kalkınmanın âmillerinden biri sayılmaktadır, orta vâdeli kredi, aynı zamanda gelişmiş olan ekonomilerin çeşitli alanlarında teçhizatlanma ve modernleşmenin gerçekleşmesinde ve dış piyasalarda rekabet edebilmek ve daha geniş bir şekilde yer alabilmek için ihracat muamelelerinin muhtacolduğu finansmanların temininde de önemli bir rol oynamaktadır.

Bu itibarla, kalkınma devresine girmiş olan memleketimizde de, gelişmekte olan sanayi, orta vâdeli krediye olan ihtiyacı artırmış ve bu sahada çalışan kredi müesseseleri, artan bu ihtiyaca cevap verecek hacimde malî kaynaklarla teçhiz edilememiştir. Birçok ticaret bankalarımız kısa vâdeli kaynaklarını bu sahaya, vâdenin uzunluğu dolayısıyla yöneltememektedirler. Bu durum, Merkez Bankasının, orta vâdeli kredi sahasında aktif bir rol alması ve bu sahayı takviye etmesi zaruretinin doğurmuştur. Bu sebeple, tasarrın 46 ncı maddesiyle Merkez Bankasına orta vâdeli senetlerin reeskonta veya avansa kabulü hususunda yetki verilmiştir.

Açık piyasa işlemleri de, bu tasarrın ile Merkez Bankacılığımıza getirilen önemli yeniliklerden birini teşkil etmektedir. Bilindiği üzere, Hükümetler ve emisyon müesseseleri, ekonominin ihtiyacı olan iştirâ gücünün hacmini, muhtelif mekanizmaların kullanılması suretiyle ayarlamaktadırlar. Bu mekanizmalardan başlıcaları; mevduat karşılıkları ve dispoñibilite oranlarının ayarlanması, Devlet harcamalarının seyri, iskonto faizi politikası ve reeskont muameleleridir. Halen Merkez Bankamızın, tedavül hacminin ayarlanmasında kullandığı vasıtalar iskonto faizi po-

litikası ve reeskont muameleleridir. Ancak, bu vasıtalar, ağır işliyen bir sistemdir; zaman zaman piyasada, ekonomi içi veya dışı etkenlerle likidite darlığı veya bolluğu hissedilmektedir. Bu gibi durumların ekonomimizde tahribat yapmadan giderilebilmesi, Merkez Bankasının elinde, piyasada süratle müdahale edebilecek, gerektiğinde piyasaya acele iştirâ gücü zerkedebilecek veya piyasada bulunan likidite fazlasını süratle masedebilecek vasıtaların bulunmasına bağlıdır. Reeskont mekanizması, yukarda da işaret edildiği üzere ağır işliyen bir sistem olduğundan, ileri Batı memleketlerinde olduğu gibi, Merkez Bankamızın da ihtiyaç vukuunda açık piyasa (opet market) işlemleri yapma yetkisi ile teşhizi gerekmektedir. Bu sebeple, tasarının 52 nci maddesiyle, bankanın, 45 nci maddenin (a) ve (b) bendlerindeki 120 gün ve 9 ay vâdeli senetlerle, Devlet iç istikrazı, kamu idare ve müesseseleri ve Anonim şirketlerin borsada kayıtlı tahvillerini alıp satabileceği hükme bağlanmıştır.

Tasarının 5 nci ve geçici 8 nci maddeleri ile bankanın sermayesinin 15 milyon liradan 25 milyon liraya çıkarılması ve artırılan 10 milyon liraya tekabül eden hisse senetlerinin tamamının (A) grupuna tahsis edilmesi suretiyle, diğer memleketler Merkez bankaları sermayelerindeki Devlet üstünlüğü genel prensibine uyulmuştur.

Tasarının 51 nci maddesinde, 1715 sayılı Kanunun kamu sektörü müesseselerine Hazine kefaletini haiz bonolar karşılığında kredi verilmesini icabettiren âmir hüküm kaldırılmakta, İktisadi Kamu Müesseselerinin mahsul ve hammadde alımlarının finansmanı için bu müesseselerin 9 ay vâdeli bono veya Hazine kefaletini haiz bonolarının reeskonta alınması veya bunlar karşılığında avans verilmesi, bankanın ihtiyarına bırakılmakta ve banka, bu krediler üzerinde her türlü kontrol yetkisi ile teşhiz edilmektedir. Bu müesseseler, çıkaracakları Hazine kefaletini haiz tahviller karşılığında avans verilmesine cevaz veren hükme de tasarıda yer verilmemiştir. Merkez Bankasının bu muamelelerden mütevellit alacaklarının tasfiyesi için tasarıda ayrı bir hüküm sevk edilmiştir.

Bilindiği gibi, bütçe gelirlerinin tahsilâtı, bu gelirlerden bir kısmının kanuni tahsil devreleri ve bir kısmının da tekemmüllerinin gerektirdiği iktisadi faaliyetlerin mevsim ve zamanları itibarıyla, bütçe harcamalarına muvazi bir seyir takibedememektedir. Bu itibarla, Hazinenin, bu sebepten doğan geçici zamanlardaki nakid ihtiyacını karşılayacak başka imkânlarla sahip kılınması bir zaruret ve ihtiyacın neticesidir.

Halen Hazinenin, mâruz sebeplerden doğan nakid ihtiyacını karşılayan üç imkânı mevcuttur. Bunlar, her yıl bütçe kanunlarıyla verilen yetkiye dayanılarak banka ve kurumların yatırdıkları paralara karşılık çıkarılan Hazine bonoları, 1715 sayılı Kanunun 38 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan Hazine bonoları ve Merkez Bankasının Hazineye açtığı kısa vâdeli avanstır. Bu avans limiti 1715 sayılı Kanunun ilk şeklinde cari yıl bütçe giderleri toplamının yüzde 5 iken, 27 . 4 . 1955 tarih ve 6544 sayılı Kanunla yüzde 15 e çıkarılmış, 24 . 2 . 1961 tarih ve 260 sayılı Kanunla yüzde 5 e indirilmiş ve son olarak da 29 . 4 . 1965 tarih ve 583 sayılı Kanunla yüzde 10 a çıkarılmıştır. Tasarıda bu oranın tekrar yüzde 15 e çıkarılması öngörülmektedir.

Hazine plâsman bonoları tatbikatının nakid ihtiyacına cevap vermemesi ve Merkez Bankasının yapılagelmekte olan Hazine bonoları reeskontuna bu tasarı ile nihayet verilmiş olması dolayısıyla, Hazinenin nakid ihtiyacını karşılayabilecek yegâne imkânın kısa vâdeli avanstan ibaret kalması muvacehesinde, bu avans limitinin artırılması uygun görülmüştür.

Tasarının getirdiği önemli diğer bir yenilik de, «Governörlük» müessesesidir. Merkez Bankalarının birbirleri arasındaki sıkı iş münasebetleri ve hepsinin çeşitli milletlerarası teşekküllerde üye bulunmaları dolayısıyla, devamlı dış temsil durumlarında benzerlik zorunluğu ve ortaya çıkan protokol meseleleri, modern emisyon müesseselerinde olduğu üzere «Genel Müdürlük» teşkilâtı yerine «Governörlük» kuruluşu ihtiyacını öteden beri duymuştur. Bu itibarla, tasarının 25 nci ve müteakip maddelerinde Genel Müdürlük yerine «Governörlük» teşkilâtı ikame edilmiştir.

Bu kanunla Bankaya verilen ihtisas fonksiyonlarının gereği gibi yerine getirilebilmesini, memleketin ekonomik kalkınmasında uhdesine düşen önemli görevlerin ehliyetle yapılmasını ve müessesenin normal gelişmesini gerçekleştirebilecek meslekî formasyonu haiz kalifiye ve uzman eleman

ihtiyacı karşılayabilmek maksadıyla, tasarıda Bankanın kendi bünyesine uygun bir personel ücret rejimi ihdas edilmiş; ayrıca, Bankaya verilen vazifelerin genişlik ve ehemmiyeti, iktisat, maliye ve hukuk alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi kimselerden faydalanılma zarureti ve bu gibi kişilerin Bankaya memur olarak intisaplarının da mümkün olamayacağı ahval nazara alınarak, gerektiğinde bunlardan, sözleşmeli personel olarak faydalanılması derpiş olunmuştur.

Yukarıdan beri, yeni bir Merkez Bankası Kanununun hazırlanmasını gerektiren hukukî ve ekonomik sebepler ile tasarınn getirdiği yenilikler arz ve izah olunmuştur. Modern Merkez Bankacılığına hâkim olan anaprensipier, ileri Batı memleketlerinin Merkez Bankaları statüleri, memleketimizin arz ettiği özellikler ve 1715 sayılı Kanununun tatbikatında görülen aksaklıklar dikkate alınmak suretiyle hazırlanmış bulunan tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütaâlâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarınn Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Ankara <i>Y. Köker</i>	Sözcü Uşak <i>M. F. Atayurt</i>	Kâtip Konya <i>O. N. Canpolat</i>	Ankara <i>İ. Yetiş</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>R. Üner</i>	Edirne <i>M. N. Ergeneli</i>	Kütahya <i>İ. E. Erdinç</i>	Manisa <i>O. Karaosmanoğlu</i>
	Maraş <i>A. Karaküçük</i>	Trabzon Söz hakkım mahfuzdur <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanunu tasarısı

KISIM - I

Kuruluş, temel görev ve yetkiler, sermaye

Kuruluş ve unvan

MADDE 1. — Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına munhasıran sahip ve bu kanunda yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası» unvanı altında anonim şirket olarak bir banka kurulmuştur.

Banka, bu kanunda sarahat bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Bankanın ve banknot ihracı imtiyazının müddeti 1999 yılı sonuna kadar devam eder. Bu imtiyazın müddeti, bitmesine beş yıl kalıncaya kadar uzatılabilir.

Bu kanun, «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası», (Banka) olarak ifade edilmiştir.

Merkez ve şubeler

MADDE 2. — Bankanın merkezi Ankara'dadır.

Banka, Banka Meclisinin kararıyla banknot matbaası kurabilir ve memleketin gerekli görülen şehirlerinde şubeler açabilir. Aynı suretle, içerde ve dışarda muhabirler temin edebilir.

Bankanın bu husustaki kararları Maliye Bakanlığına bildirilir.

Banka, keza Banka Meclisinin kararı ve Maliye Bakanlığının muvafakatiyle yabancı memleketlerde temsilcilikler kurabilir.

Üyelikler ve iştirakler

MADDE 3. — Banka, Merkez bankalarının katıldığı Milletlerarası malî, iktisadi ve meslekî teşekküllere Banka Meclisinin kararıyla üye olabilir ve Hükümetin muvafakatiyle bu gibi teşekküllere hissedar olarak katılabilir.

Temel görev ve yetkiler

MADDE 4. — I - Bankanın temel görevleri bu kanun hükümlerine göre :

a) Para ve kredi politikasını, Kalkınma plânları ve yıllık programlara uygun bir tarzda yürütmek;

b) Hükümetle müştereken millî paranın iç ve dış değerini korumak amaçlarıyla gerekli tedbirleri almak;

c) Millî paranın hacim ve tedavülünü, bu kanun gereğince düzenlemek;

d) Bankalara ödünç para verme işlerini, bu kanunda yazılı sınırlar içinde yüklenmektir.

Hükümet, gerektiğinde para ve krediye ilişkin tedbirlerin alınmasında, Bankanın görüşünü alır.

Banka özellikle, bu kanun hükümlerine göre, Hükümetin malî ve ekonomik müşavirlik, malî ajanlık ve haznedarlık görevlerini ifa eder.

II - Bankanın temel yetkileri :

a) Türkiye'de banknot ihracı imtiyazı tek elden Bankaya aittir.

b) Banka kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz hadlerini tesbit eder.

c) Ödünç para verme işlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek âzami faiz

MALİ VE İKTİSADİ İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
tasarısı

Kuruluş ve unvan

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen
1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Merkez ve şubeler

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen
2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Üyeler ve iştirakler

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edi-
len 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Temel Görev ve yetkiler

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edi-
len 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

oranları ile temin edilecek sair menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyet ve âzami hadlerinin ve mevduatta vâde müddetlerinin tâyin ve bunların yürürlük zamanlarının tesbiti; bankaların taahhütlerine karşı bulunduracakları umumî disponibilitenin asgari oranı ile bankaların umumî disponibiliteden başka Banka nezdinde açılacak hususî bloke hesapta nakden tesis etmekle mükellef oldukları munzam karşılık ve bunlara verilecek faiz oranlarının tâyini maksadıyla Yüksek Plânlama Kurulu yoliyle Bakanlar Kuruluna tekliflerde bulunur.

d) Kalkınma plânları ve yıllık programların hedeflerine uygun olarak banka plâsmanları üzerinde keyfiyet ve kemiyet bakımından tanzim tedbirleri ittihazını ve umumî kredi hacmı ile umumî kredi hacmı içinde muhtelif kredi nevelerinin sektörler ve mevzular itibariyle tevezzüü tarzını ayarlar ve taksitli satış yapan kurum ve kuruluşların kredi şartlarının, malî kurumlarca yapılan yatırımların nev'i ve miktarları ve verilen kredilerin şartlarının, özel sektöre mensup kuruluşlarca satışa çıkarılacak tahvillerin miktar, faiz ve satış şartlarının tesbitine mâtuf kararlar alabilir.

III - Bankanın başlıca müşavirlik görevleri :

a) Millî para ile altın ve yabancı paralar arasındaki muadeletin (Parite) tâyininde, Hükümetçe Bankanın mütalâası alınır.

b) Bankalar Kanununun uygulanması ile veya alelittlak bankacılık ve kredi mevzuları ile ilgili hususlarda Hükümetçe istenecek istişari mütalâaları verir.

c) Bankalar ve diğer malî kurumlarla ilgili kuruluş izinleri ve bunlardan, tasfiyeleri hususunda karar alma yetkisi Hükümete aidolanların tasfiyeleri hakkında karara varılmadan önce Bankanın mütalâası alınır.

Banka, bu kanunla kendisine verilen yetkileri, kendi sorumluluğu altında müstakîl olarak kullanır.

Bankanın sermayesi, hisse senetleri

MADDE 5. — Bankanın sermayesi 25 000 00 0 lira olup, her biri yüz liralık 250 000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye, Hükümetin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetlerinin itibarî kıymetleri 100, 200, 500, 1 000, 5 000 ve 10 000 liralıktır.

Hisse senetlerinin nevi

MADDE 6. — Bankanın hisse senetleri nama yazılıdır.

Hisse senetlerinin sınıfları

MADDE 7. — Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır.

(A) Sınıfı hisse senetleri

MADDE 8. — (A) sınıfı hisse senetlerinin her biri en az 100 hisseliştir. Bu sınıf hisse senetleri munhasıran Hazineye aid olup, sermayenin yüzde ellibirinden aşağı düşemez.

(B) Sınıfı hisse senetleri

MADDE 9. — (B) sınıfı hisse senetleri Türkiye'de faaliyette bulunan millî bankalara tahsis edilmiştir.

(Mali ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

Bankanın sermayesi, hisse senetleri

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hisse senetlerinin nevi

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hisse senetlerinin nevi

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(A) sınıfı hisse senetleri

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(B) sınıfı hisse senetleri

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

(C) Sınıfı hisse senetleri

MADDE 10. — Hisse senetlerinden en çok 15 000 adedi, (C) sınıfı hisse senedi olarak, millî bankalar dışında kalan diğer bankalarla imtiyazlı şirketlere tahsis edilmiştir.

(D) Sınıfı hisse senetleri

MADDE 11. — (D) sınıfı hisse senetleri Türk Ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığını haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

Hisse senetlerinde sınıf değişikliği

MADDE 12. — Banka, hisse senetlerinin bir sınıftan diğer bir sınıfa nakli hususunda vukubulacak talepleri derhal sonuçlandırır. Hisse senetlerinin bir sınıftan diğer bir sınıfa nakli için hiçbir komisyon alınmaz.

(C) sınıfı hisse senetleri miktarı, hiçbir veçhile bu kanunla kabul edilmiş olan miktarı aşamaz.

KISIM : II

Bankanın teşkilât ve organları

Teşkilât ve organlar

MADDE 13. — Bankanın teşkilâtı aşağıdaki şekildedir :

- A) Hissedarlar Genel Kurulu,
- B) Banka Meclisi,
- C) Başkanlık (Guvernörlük),
- D) Denetleme Kurulu,
- E) Yönetim Komitesi,
- F) Merkez ve Şubeler İskonto Komiteleri,
- G) Şubeler.

BÖLÜM - I

Genel Kurul

Oy hakkı

MADDE 14. — Bankanın pay sahipleri defterinde yazılı bulunan hissedarlar, Bankanın Genel Kurulunu teşkil ederler. Genel Kurul, her yıl Banka Esas Mukavelesi ile tesbit edilen vaktite toplanır. Her on hisseye sahibolan veya bu miktar hisseyi temsil eden kimse bir oya maliktir.

Genel Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 15. — Genel Kurul aşağıdaki görev ve yetkileri haizdir :

1. Banka Meclisi tarafından verilen yıllık rapor ile Denetleme Kurulu raporunun tetkiki;
2. Bankanın bilânço, kâr ve zarar hesabının tetkiki ile karara bağlanması;
3. Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası;
4. Sermayenin artırılması;

(Mali ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(C) sınıfı hisse senetleri

MADDE 10 — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

(D) sınıfı hisse senetleri

MADDE 11 — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Hisse senetlerinde sınıf değişikliği

MADDE 12 — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

KISIM - II

Bankanın teşkilât ve organları

MADDE 13 — Millet Meclisince kabul edilen 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - I

Oy hakkı

MADDE 14 — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 15 — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 10 — Millet Meclisi metninin 10 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Millet Meclisi metninin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Millet Meclisi metninin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

5. Esas mukavelede değişiklik yapılması;
6. Bankanın tasfiyesi hakkında karar verilmesi.

Banka Esas Mukavelesi ve tasfiye

MADDE 16. — a) Banka Esas Mukavelesi, Genel Kurulun tasvibi ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe girer. Esas Mukavelede yapılacak değişiklikler de bu hükme tabidir.

b) Bankanın, birinci madde ile tesbit edilen müddetin bitiminden evvel tasfiyesi hakkında alınacak olan kararlar, Bakanlar Kurulunu tasvibi ile Banka tarafından yapılan taahhütlerin kanun dâhilinde tamamen ifa edilmesi şartıyla muteberdir.

Gerek Esas Mukavelede değişiklik yapılması, ve gerek tasfiye hakkında karar alınabilmesi için, Genel Kurulda üçte iki çoğunluk şarttır.

Başkanlık

MADDE 17. — Genel Kurula Başkan (Guvernör) başkanlık eder.

Temsil

MADDE 18. — Hissedar olmyanlar, Genel Kurulda vekil olarak birden fazla oy temsil edemezler.

BÖLÜM - II

Banka Meclisi

Kuruluş

MADDE 19. — Banka Meclisi Başkan (Guvernör) ile Genel Kurulca seçilecek altı üyeden kurulur.

Görev süresi

MADDE 20. — Banka Meclisi üyelerinin görev süresi, üç yıldır.

Her yıl Meclis üyelerinin üçte biri yenilenir. Birinci ve ikinci yıl sonunda Banka Meclisinden ayrılacak üyeler ad çekme ile tesbit edilir.

Süreleri biten üyelerin yeniden seçilmeleri caizdir.

Üyelerin görevleri, özel bir kanuna velayatmadıkça, banka dışında teşrii, resmî veya özel her hangi bir görev ile birleşemez. Bundan başka bu üyeler, ticaretle uğraşamıyacakları gibi, bankalar ve şirketlerde de hissedar olamazlar. Hayır dernekleri ve amaçları hayır, sosyal ve eğitim işlerine mâtufluk vakıflardaki görevler ve kâr amacı gütmeyen kooperatif ortaklığı bu hüküm dışındadır.

Banka Meclisi üyelerinin yüksek öğrenim görmüş, bankacılık veya iktisat ve maliye alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları şarttır.

Başkan (Guvernör), Banka Meclisi Başkanıdır.

Banka Meclisi üyelerinin aylıkları ile tazminatları Bakanlar Kurulunca tesbit edilir. Banka merkezi dışında oturanların, Meclis toplantılarına katılmak için katlanacakları yol giderleri Bankaca ödenir.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Banka esas mukavelesi ve tasviye

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen 16 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Başkanlık

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen 17 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Temsil

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen 18 nci madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - II

Banka Meclisi

Kuruluş

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen 19 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Görev süresi

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisi metninin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisi metninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Toplantılar, kararlar ve oylamadan çekilme

MADDE 21. — Banka Meclisi üyeleri, kendileriyle, Hukuk Usulü Mahkemeleri Kanununun 245 nci maddesinin 3 ncü bendinde gösterilen derecelerde akrabalık veyahut menfaat bağı bulunan kişilere ilişkin kredi konularına dair müzakerelere iştirak edemezler ve oylamaya katılmazlar.

Banka Meclisi toplantıları Ankara'da yapılır. Lüzumu halinde başka bir yerde de toplantı yapılabilir. Toplantılar, Başkan (Guvernör) ın çağrısı ile ayda en az bir defa olmak üzere yapılır. Gündem, Başkanlık (Guvernörlük) ça düzenlenir. Üyelerin gündem dışı görüşülmesini istedikleri hususlar, Başkanın (Guvernörün) da katılması halinde aynı toplantıda gündeme alınır ve görüşülür; aksi takdirde bir sonraki toplantı gündemine alınmasına karar verilebilir.

Banka Meclisinin görev ve yetkileri

MADDE 22. — Banka Meclisinin görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir :

1. Tedavüldeki banknotların, gerektiğinde yeni bir emisyonla değiştirilmesi ile tedavülden kaldırılma ve yokedilme şartlarının tâyini;
2. Kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz hadleri ile ücret ve komisyonların tesbiti;
3. Bu kanunun 4 ncü maddesinin II numaralı paragrafının (c) bendindeki teklifler ile (d) bendinde gösterilen hususların karara bağlanması;
4. Bankaca açılacak kredilerin esas ve şartları ile reeskont ve avans limitlerinin tesbiti;
5. Dördüncü madde gereğince tesbit edilen muadelete (Parite) istinaden yabancı paraların esas kurları ile altın ve dövizlerin Bankaca uygulanacak alış ve satış fiyatlarının tâyini;
6. Bankanın yıllık kadrolarının onaylanması;
7. Bankanın idare, teşkilât ve hizmetlerine ilişkin olarak Yönetim Komîtesince hazırlanan Yönetmeliklerin onaylanması;
8. Banka ihtiyacı için gayrimenkul satın alınması veya iktisabı ve Bankanın mâliki bulunduğu gayrimenkullerin gerektiğinde satılması hakkında karar alınması;
9. Yönetmeliklerle kabul edilen hadler üstündeki meblâğlara ve kıymetlere ilişkin sulh, libra ve terkin konularında karar verilmesi;
10. Bankanın yıllık faaliyet raporunun, bilânço, bütçe ve kâr ve zarar hesaplarının ve Genel Kurul gündeminin hazırlanması;
11. Yönetmelikle tâyinleri Banka Meclisine bırakılan Banka personelinin atanması ve Bankayı ilzam edeceklerin imza yetkilerinin belirtilmesi;

Banka Meclisi, üyelerin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde, Başkanın katıldığı tarafın teklifi kabul edilmiş sayılır.

Başkan (Guvernör) yardımcıları, Banka Meclisi toplantılarına, oy hakları olmaksızın katılabilirler.

12. Yukarıki fıkralar dışında, bu kanunda Banka Meclisinin kararına bağlı konular ve Başkanlık (Guvernörlük) ça tetkik ve tasvibe sunulacak sair hususlar hakkında karar alınması.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Toplantılar, kararlar ve oylamadan çekilme

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen 21 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Banka Meclisinin görev ve yetkileri

MADDE 22. — Millet Meclisince kabul edilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 21. — Millet Meclisi metninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisi metninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

BÖLÜM - III

Denetleme Kurulu

Kuruluş, süre ve nitelik

MADDE 23. — Denetleme Kurulu üyeleri aşağıdaki şekilde seçilir :

1. (A) sınıfı hissedarınca bir üye,
2. (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca iki üye,
3. (D) sınıfı hissedarlarınca bir üye.

Sınıflara ait her hisse, bir oy sahibidir.

Denetleme Kurulu üyelerinin görev süreleri iki yıldır.

Denetleme Kurulu üyeliğine seçileceklerin yüksek öğrenim yapmış, bankacılık ve muhasebe alanında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları şarttır.

Görev ve yasaklar

MADDE 24. — Denetleme Kurulu, Bankanın bütün muamele ve hesaplarını denetler. Başkanlık (Guvernörlük), Denetleme Kurulunun talebedeceği bütün malûmat ve vesikaları vermekle yükümlüdür. Denetleme Kurulunun yönetme yetkisi olmayıp, mütalâalarını yazılı olarak Banka Meclisine bildirir ve bir kopyasını da Maliye Bakanlığına verir. Kurul yıl nihayetinde muamele ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurula arz eder.

Denetleme Kurulu üyeleri, Bankanın kârına iştirak edemezler.

Denetleme Kurulu üyelerine verilecek ücret, Bakanlar Kurulunca tesbit edilir. Banka Merkezi dışında oturanların katlanacakları yol giderleri Bankaca ödenir.

BÖLÜM - IV

Başkanlık (Guvernörlük)

A) BAŞKAN (GUVERNÖR)

Atanma, nitelik ve görev süresi

MADDE 25. — Başkan (Guvernör), Banka Meclisinin teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile beş yıl süre için atanır. Bu sürenin sonunda yeniden atanması caizdir.

Başkan (Guvernör) ın yüksek öğrenim görmüş, maliye, iktisat ve bankacılık alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olması şarttır.

Görev, temsil ve yetki

MADDE 26. — Başkan (Guvernör), en yüksek icra âmiri sıfatıyla Bankayı sevk ve idare ve yurt içinde ve dışında temsil eder.

Başkan (Guvernör) ın yetkileri aşağıda gösterilmiştir :

1. Bu kanun hükümlerinin ve Banka Meclisi tarafından alınacak kararların yürütülmesini sağlamak;

2. Bu kanunla Bankaya verilen görevlerin ifası için uygun bulacağı tedbirleri almak ve gerekli göreceği hallerde, bunlar hakkında Banka Meclisine tekliflerde bulunmak.

Banka Meclisi kararlarına muhalefeti halinde Başkan (Guvernör), kararın icrasını tehir ve mütaakıp toplantıda yeniden müzakeresini talebedebilir. Acele hallerde, Banka Meclisi, Başkan (Gu-

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - III

Denetleme kurulu

Kuruluş, süre ve nitelik

MADDE 23. — Millet Meclisince kabul edilen 23 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Görev ve yasaklar

MADDE 24. — Millet Meclisince kabul edilen 24 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - IV

(Guvernör) - Guvernörlük

Atanma nitelik ve görev süresi

MADDE 25. — Millet Meclisince kabul edilen 25 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Görev, temsil ve yetki

MADDE 26. — Millet Meclisince kabul edilen 26 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 23. — Millet Meclisi metninin 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Millet Meclisi metninin 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisi metninin 25 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisi metninin 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

vernör) ın daveti üzerine toplanarak, ihtilâf konusu olan işi tekrar görüşür. Başkan (Guvernör) ile Banka Meclisi arasında mutabakat hâsıl olmadığı takdirde, Maliye Bakanı hakemlik eder.

Yasaklar

MADDE 27. — Başkanlık (Guvernörlük) görevi, özel bir kanuna dayanmadıkça Banka dışın-da teşriî, resmî veya özel her hangi bir görev ile birleşemez. Bundan başka Başkan (Guvernör) ticaretle uğraşamayacağı gibi, bankalar ve şirketlerde de hissedar olamaz. Hayır dernekleri ile amacı hayır, sosyal ve eğitim işlerine yönelmiş vakıflardaki görevler ve kâr amacı gütmeyen koo-peratif ortaklığı bu hüküm dışındadır.

Bakanlar ve müsteşarlar seviyesindeki bakanlıklararası komite toplantılarında Başkan (Guvernör) ın görev alması, birinci fıkra hükmüne aykırı sayılmaz.

Geçici ayrılma, görevden af

MADDE 28. — Başkan (Guvernör) ın geçici olarak yokluğunda kendisine, tâyin edeceği Başkan (Guvernör) Yardımcısı vekâlet eder.

Başkan (Guvernör) ancak, 27 nci maddedeki yasakların gerçekleşmesi ve bu kanunla kendisine verilen görevlerin devamlı surette ifasını imkânsız kılacak durumların ortaya çıkması hallerinde, atanmasındaki usule göre görevinden af olunabilir.

Başkanlığın (Guvernörlüğün) boşalmasında en yaşlı üyenin başkanlığı altında toplanacak Banka Meclisince Başkan (Guvernör) vekili olarak seçilecek bir Başkan (Guvernör) Yardımcısı, Başkanlık (Guvernörlük) görevini ifa eder ve yetkilerini kullanır.

B) BAŞKAN (GUVERNÖR) YARDIMCILARI

Nitelik, atanma, görev ve yasaklar

MADDE 29. — Bankanın üç Başkan (Guvernör) Yardımcısı olup, bunlar yüksek öğrenim görmüş, maliye, iktisat ve bankacılık alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olanlar arasından, Banka Meclisinin teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca beş yıl süre ile atanırlar. Bu sürenin sonunda tekrar atanmaları caiz olduğu gibi, sürenin bitiminden evvel aynı usulle değiştirilmeleri de mümkündür.

27 nci maddede yazılı yasaklar, Başkan (Guvernör) yardımcıları hakkında da uygulanır.

Bütün banka işlemleri, Başkan (Guvernör) ca yapılacak görev bölümünde kendilerine verilen kısımların işlerinden sorumlu olmak üzere, bu kanun hükümleri ve ayrıca, Başkanlıkça (Guvernörlükçe) verilecek yetkiler ile yönetmelikler esasları dairesinde Başkan (Guvernör) yardımcıları tarafından yönetilir.

BÖLÜM - V

Yönetim Komitesi

Kuruluş, görev

MADDE 30. — Yönetim Komitesi, Başkan (Guvernör) ın başkanlığı altında Başkan (Guvernör) yardımcılarından kurulur. Başkan (Guvernör) ın başkanlık edemediği hallerde, tâyin edeceği Başkan (Guvernör) Yardımcısı Yönetim Komitesine Başkanlık eder.

Yönetim Komitesinin görevleri aşağıda gösterilmiştir :

1. Başkan (Guvernör) ca lüzum görülen hallerde, Banka Meclisi kararına bağlanacak hususları önceden inceliyerek, Banka Meclisine yapılacak teklifleri hazırlamak;

(Malî ve İktisadî İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Yasaklar

MADDE 27. — Millet Meclisince kabul edilen 27 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Geçici ayrılma, görevden af

MADDE 28. — Millet Meclisince kabul edilen 28 nci madde aynen kabul edilmiştir.

B) BAŞKAN (GUVERNÖR) YARDIMCILARI

Nitelik, atanma, görev ve yasaklar

MADDE 29. — Millet Meclisince kabul edilen 29 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - V

Yönetim Komitesi

Kuruluş ve görev

MADDE 30. — Millet Meclisince kabul edilen 30 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 27. — Millet Meclisi metninin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Millet Meclisi metninin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisi metninin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Millet Meclisi metninin 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

2. Bankanın idare, teşkilât ve hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri hazırlamak;
 3. Yönetmeliklerle Yönetim Komitesinin kararına bırakılan hususlarda karar almak;
 4. Banka işlemlerinde koordinasyonu sağlamak;
 5. Atanmaları Banka Meclisince yapılan personel dışında kalan memur ve hizmetlilerin tâyin, aylıklarının tesbit, işten çıkarma ve emeklilik gibi işlemlerini yapmak,
- Yönetim Komitesi toplantılarında kararlar, tam üye sayısının çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, Başkan (Guvernör) ın katıldığı teklif kabul edilmiş sayılır.

BÖLÜM - VI

Şubeler teşkilâtı

Kuruluş, görev

MADDE 31. — Bankanın merkez ve şubeleri ve Banknot Matbaası Teşkilâtı ve görevleri ile bu şubeler ve Banknot Matbaası Yönetim komitelerinin kuruluş ve görevleri yönetmeliklerle tesbit olunur.

KISIM - III

Banka personeline ait hükümler

Personel statüsü

MADDE 32. — Banka personeli, Bankanın memurları ile Banknot Matbaası işçilerinden terekübeder.

(Banka memuru) deyimi, Banka hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevlere, devamlı vazife görmek üzere atanan kişileri ifade eder.

Banka memurlarının kurduğu ve kuracağı sendikalar hakkında 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu hükümleri uygulanır. 15 . 7 . 1963 tarih ve 275 sayılı Kanunun 20 nci maddesindeki yasak, banka hizmetlerinde de uygulanır.

Banka personeli, bu kanun ile Banka Meclisince düzenlenecek statü hükümlerine tabidir.

Banka Meclisi kararı ile sözleşmeli olarak yerli ve yabancı uzman çalıştırılabilir.

Ücret rejimi

MADDE 33. — Banka Başkan (Guvernör) ve Başkan (Guvernör) Yardımcılarının aylık ücretleriyle temsil ödenekleri, Bakanlar Kurulunca tesbit olunur.

Yönetim Komitesi Başkan ve üyelerine, şubeler ve Banknot Matbaası yönetim komiteleri başkan ve üyelerine, bu görevleri dolayısıyla aylıklarının üçte ikisini aşmamak kaydıyla verilecek ek ücret, banka meclisince tâyin olunur.

Diğer memurların aylıkları, kendilerini atamaya yetkili banka meclisi ve merkez yönetim komitesince, yukarıki ücretler göz önünde bulundurulmak suretiyle tesbit olunur. Bu tesbitte mazara alınacak esaslar ile memurlara ait görev seyahat yollukları ve sair bütün hususlar 32 nci maddede gösterilen statüde belirtilir.

Personelin emekliliği

MADDE 34. — Banka mensupları ile emekliliğe tabi görevlerden banka meclisine seçilenler hakkında, Banknot Matbaası işçileri haric olmak üzere, 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği günde, bankada görevli olanların emeklilik kesenekleri, 5434

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - VI

Şubeler teşkilâtı

Kuruluş görev

MADDE 31. — Millet Meclisince kabul edilen 31 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisi metninin 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

KISIM - III

Banka personeline ait hükümler

Personel statüsü

MADDE 32. — Millet Meclisince kabul edilen 32 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Millet Meclisi metninin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ücret rejimi

MADDE 33. — Millet Meclisince kabul edilen 33 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Millet Meclisi metninin 33 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Personelin emekliliği

MADDE 34. — Millet Meclisince kabul edilen 34 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Millet Meclisi metninin 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

sayılı Kanunla tesbit edilmiş bulunan keseneğe esas aylıkları üzerinden kesilir. Bu gibilerin aylık yükselmelerinde, haklarında aynı kanunun 15 nci maddesinin (B) bendinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır. Emekliliğe tabi görevlerden gelen sözleşmeli personel hakkında da aynı kanun hükümleri uygulanır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği günden sonra atanacakların emeklilik keseneğine esas aylıkları, 5434 sayılı Kanunun 15 nci maddesinin (B) bendi hükmüne göre tesbit edilir.

Sır saklama ve sorumluluk

MADDE 35. — Banka mensupları, sıfat ve görevleri dolayısıyla bankaya veya banka ile münasebeti olan kişi ve kurumlara aid olmak üzere bildikleri sırların gizliliğine riayet eylemek ve bu sırları kanunen yetkili kılınan mercilerden gayrisına her hangi bir surette açıklamamakla yükümlüdürler.

Bu yükümlülük, bankadan ayrılmaları halinde dahi devam eder.

Banka mensupları, görevleri ile ilgili olarak bankaya verdikleri zararlardan ötürü, Borçlar Kanununun haksız fiil hükümlerine tabidirler.

KISIM — IV

Bankanın görev ve yetkileri

BÖLÜM — I

Banknot ihracı

Banknot ihracı ve tedavül mecburiyeti

MADDE 36. — a) Bankanın ihracetmiş olduğu ve ihracedeceği banknotların tedavülü mecburi olup, bunlar hudutsuz ödeme kudretini haizdir.

b) Banka, 45, 46, 48, 50, 51, 52 ve 53 nci maddelerde yazılı muameleler dolayısıyla banknot ihracatına yetkisini haizdir.

Banknotların değiştirilmesi

MADDE 37. — a) Banka, tedavülde bulunan banknotları gerekli gördüğü zaman yeni emisyonlarla değiştirebilir.

Tedavülden çekilen eski banknotlar, değiştirme işlemine başlandığı tarihten itibaren 10 yıl sonra zamanaşımına uğrar.

Gerek değiştirme işleminin başlayacağı tarih ve gerekse bu 10 yıllık süre içinde eski banknotların mecburi tedavül müddeti banka meclisince tâyin ve keyfiyet Resmî Gazete ile ilân olunur.

b) Eskimiş ve yıpranmış banknotlar, Maliye Bakanlığı ile banka arasında tesbit edilecek esaslar dâhilinde ve yönetmelikle kabul edilecek kabareit usulüne göre, bankaca yedek banknotlarla değiştirilir.

c) Tedavülden kaldırılan banknotlarla, eskimiş, yıpranmış veya kısmen ziyaa uğramış olması sebepleriyle değiştirilen banknotların iptal ve yok edilmesine ilişkin esaslar yönetmelikle belirtilir.

Madenî para

MADDE 38. — Hükümetçe, Hazine hesabına çıkarılacak madenî paranın birim değeri ile en yüksek haddi özel kanunla tâyin edilir.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Sır saklama ve sorumluluk

MADDE 35. — Millet Meclisince kabul edilen 35 nci madde aynen kabul edilmiştir.

KISIM - IV

Bankanın görev ve yetkileri

BÖLÜM - I

Banknot ihracı

Banknot ihracı ve tedavül mecburiyeti

MADDE 36. — Millet Meclisince kabul edilen 36 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Banknotların değiştirilmesi

MADDE 37. — Millet Meclisince kabul edilen 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madeni para

MADDE 38. — Millet Meclisince kabul edilen 38 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 35. — Millet Meclisi metninin 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisi metninin 36 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Millet Meclisi metninin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38. — Millet Meclisi metninin 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 1312)

BÖLÜM — II

Türk Parasının İstikrarını Korumaya İlişkin görev ve yetkiler

İlân edilecek hususlar

MADDE 39. — Banka, banka meclisince zaman zaman tesbit edilecek, kendi işlemlerinde uyguluyacağı reeskont, iskonto ve faiz hadlerini ve açık piyasa politikasının şartlarını ilân eder.

Bu hadler memleketin her tarafında aynıdır.

Dördüncü madde gereğince tâyin olunan muadelet esasına göre, banka meclisince tesbit oluncak altın ve döviz alış ve satış fiyatları ile bu maddenin II numaralı paragrafının (d) bendinde gösterilen hususlar hakkında 22 nci maddenin 3 nci bendi uyarınca alınan kararlar keza ilân edilir. Bu ilânlar Resmî Gazete ile yapılır.

Para - Kredi konusunda bankanın görev ve yetkileri

MADDE 40. — I - Banka :

a) Dördüncü madde esaslarını göz önünde bulundurmak suretiyle, ekonomik amaç ve hedeflerin sağlanmasına yardımcı olacak tarzda kredilerinin hacim, nitelik, mahiyet ve temin şartlarını düzenler ve kredi sistemi içinde genel likidite ihtiyacını karşılar.

b) Ancak gerçek ticari işlere dayanan ve milli ekonomi ihtiyaç ve icaplarına uygun maksatlara yarıyan faaliyetlere kredi tahsis edebilir. Banka, bu kredilerin, işbu maksatlara uygun şekilde kullanılmasını ilgili bankalar nezdinde kontrol yetkisini haizdir.

II - a) Kanuni karşılıklar :

Bankaların taahhütlerine karşı bulunduracakları umumi disponibilitenin asgari oranı bankaca tesbit olunur.

Bankalar yukardaki fıkra mucibince tesis edecekleri umumi disponibiliteden başka banka nezdinde açılacak hususi bloke birer hesapta nakden munzam karşılık tesis etmekle mükelleftirler. Bu munzam karşılığın, Bankalar Kanununun 51 nci maddesinde zikri geçen aylık mevduat cetvellerinde umumi mevduattan bankalar mevduatının tenzilinden sonra kalacak bakiyeye oranı memleketin umumi iktisadi durumu göz önünde bulundurularak zaman zaman bankaca tesbit olunur.

Banka, kanuni karşılık ve bunlara verilecek faiz oranlarını, bankaların taahhütlerinin niteliğine göre farklı nisbetlerde tesbite yetkilidir.

Kanuni karşılık oranlarının değiştirilmesi hakkındaki kararların ne zaman yürürlüğe gireceği ve kapsamı bankaca tesbit olunur.

Bankalar aylık mevduat cetvellerine göre bu mevduatlarında vâkı artışa tekabül eden munzam karşılıkları, mezkûr aylık cetvellerin verilme müddetleri içinde bankadaki hususi hesaba yatırmak mecburiyetindedirler.

Yukardaki fıkra gereğince bankaya yatırılacak munzam karşılıkların en çok % 20 si bankaca tesbit, Yüksek Plânlama Kurulunca uygun mütalâa ve Bakanlar Kurulunca tasvibedilecek esaslar dairesinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası zirai finansmanlarına tahsis edilebilir.

Aylık mevduat cetvellerine göre mevduatın azalması halinde ilgili bankalar keyfiyeti bankaya bildirerek azalmaya tekabül eden karşılığın iadesini talebedebilir. Banka, bu talepleri derhal yerine getirmekle mükelleftir. Banka, mevduatı olağanüstü çekilmekte olan bir bankanın talebi halinde, aylık mevduat cetvellerinin verilmesini beklemeksizin azalmaya tekabül eden karşılığı derhal iade eder.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - II

Türk parasının istikrarını korumaya ilişkin görev ve yetkiler

İlân edilecek hususlar

MADDE 39. — Millet Meclisince kabul edilen 39 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Para kredi konusunda bankanın görev ve yetkileri

I - Banka

MADDE 40. — Millet Meclisince kabul edilen 40 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 39. — Millet Meclisi metninin 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Millet Meclisi metninin 40 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Karşılık nisbetlerinin indirilmesi veya mevduat azalışı dolayısıyla gerekli iadenin bankadaki hesaptan karşılanmaması halinde, bu fıkra gereğince zirai finansmana tahsis edilen karşılıklardan iade zarureti hâsıl olduğu takdirde, bu tediye Hazinesinin kefaleti altında Devlet Yatırım Bankasındaki karşılık hesabından derhal yapılır.

Banka, kanunî karşılıkları için tesbit edilen oranları, müddetinde tesis etmeyen bankalara, eksik kısım üzerinden tesbit edeceği bir nisbette cezai faiz tahakkuk ettirir.

b) Faiz oranları :

Banka, ödünç para verme işlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek âzami faiz oranları ile temin edilecek sair menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyet ve âzami hadlerini ve mevduatta vâde müddetlerini tâyin ve bunların yürürlük zamanlarını tesbit eder.

Yukarıki (a) ve (b) fıkralarında söz konusu kararlar, Yüksek Plânlama Kurulunun uygun mütalâası ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer.

c) Banka kredilerinin düzenlenmesi :

Banka, kalkınma plânları ve yıllık programların hedeflerine uygun olarak banka plâsmanları üzerinde keyfiyet ve kemiyet bakımından tanzim tedbirleri ittihaz eder ve umumi kredi hacmü ile umumi kredi hacmü içinde muhtelif kredi nevelerinin sektörler ve mevzular itibariyle tevezzüü tarzını ayarlar.

d) Diğer yetkiler :

Banka, taksitle satış yapan kurum ve kuruluşların kredi şartlarını; malî kurumlarca yapılan yatırımların nev'i ve miktarlarını ve verilen kredilerin şartlarını; özel sektöre mensup kuruluşlarca satışa çıkarılacak tahvillerin miktar, faiz ve satış şartlarını tesbit edebilir.

e) Bankaya devredilen sair görev ve yetkiler :

Banka Kredilerini Tanzim Komitesinin görev ve yetkileri bankaya devredilmiştir.

BÖLÜM - III

Bankanın Hükümetle olan münasebetleri ve bununla ilgili görevler

Malî ve ekonomik müşavirlik, malî ajanlık ve haznedarlık

MADDE 41. — I - Malî ve ekonomik müşavirlik :

Banka, Hükümetin malî ve ekonomik istişare organıdır. Bu sıfatla Banka, para ve kredi politikası konusunda Hükümetçe incelenmesi istenilecek hususlar hakkında mütalâa beyan eder.

Yabancı memleketlerle yapılacak malî ve ticari anlaşmalar akdine ilişkin müzakerelerde banka temsil olunur.

II - Malî Ajanlık :

Devletin milletlerarası malî ve iktisadi münasebetlerinde Bankaya, Hükümetin malî ajanlığı verilebilir.

Banka, Devlet iç istikraz tahvillerinin malî servisini, özel kanunlara veya bunlara dayanan kararlara göre kambiyo denetlemesini ve dış ticaret rejimi tatbikatını veya benzeri işlemleri yapmakla görevlendirilebilir. Bu sıfatla yaptığı işlemlerden dolayı üçüncü şahıslar tarafından Bankaya sorumluluk tevcih edilemez.

III - Haznedarlık :

Banka, Hükümetin haznedarıdır. Bu sıfatla, özellikle, Devletin gerek içerde ve gerekse yabancı memleketlerde tahsilât ve tediye ve bütün Hazine işlemlerini ve memleket içi ve dışı her nevi para nakil ve havale işlerini ücretsiz yapar.

(Mali ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - III

Bankanın Hükümetle olan münasebetleri ve bununla ilgili görevler

Malî ve ekonomik müşavirlik, malî ajanlık ve haznedarlık

MADDE 41. — Millet Meclisince kabul edilen 41 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41. — Millet Meclisi metninin 41 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Hazine ve katma bütçeli idarelerle, özel idare ve belediyelere ait paraların, kurulu olduğu mahallerde Bankaya, kurulu bulunmadığı yerlerde muhabirlerine yatırılması zorunludur.

Banka, bu tevdiata faiz ödemez.

Özel denetim

MADDE 42. — Maliye Bakanı, Bankanın işlem ve hesaplarını teftiş ve mürakabe ettirebilir. Maliye Bakanlığı, bu hususta her nevi mâlûmatı Bankadan talebedebilir.

BÖLÜM - IV

Bilgi isteme ve risklerin toplanması

Bilgi isteme yetkisi, Bankaların yıllık bilânçoları ve raporları

MADDE 43. — Türkiye'de faaliyette bulunan bütün bankalar yıllık bilânçoları ile kâr ve zarar hesaplarını, idare Meclisi ve murakıp raporları ile birlikte, Umumi Heyetlerinin toplantı tarihinden itibaren bir ay içinde Bankaya vermekle yükümlüdürler.

Banka, bankalardan mevduat, kredi, döviz ve diğer işlemlerine ait her türlü bilgiyi isteyebilir. Şu kadar ki, bankalardan, müşterilerinin şahsî tevdiat hesapları hakkında bilgi istenemez.

Bankalar, Bankanın yukarıki fıkraya göre isteyeceği bilgileri Bankanın belirteceği süre içinde vermeye mecburdurlar. Banka, bankaların malî durumlarını takip ve tetkik eder, gerektiği takdirde, bunlar hakkındaki mütalâalarını teklifleri ile birlikte Maliye Bakanlığına bildirir.

Risk Santralizasyonu

MADDE 44. — Banka, Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların müşterilerinin risk durumlarını nezdinde toplamak maksadiyle bir risk santralizasyonu teşkilâtı kurar.

Bankalar, risk durumları hakkında Bankanın kendilerinden istediği bütün bilgileri, Bankanın talimatına göre belirteceği süre içinde ve formüllerle uygun olarak vermekle yükümlüdürler.

Risk Santralizasyonu Teşkilâtının bütün işlem ve kayıtları gizli olup, Banka ancak, ilgili bankaları, müşterilerinin veya kredi isteklilerinin risk durumları hakkında aydınlatabilir. Bilgi alma ve verme şekil ve şartları Yönetmelikle belirtilir.

Bankaların keşide ettikleri protestolar, bankalara duyurulmak üzere Bankada toplanır. Bunların toplanma ve bankalara duyurulma esasları, Banka ile Türkiye Bankalar Birliği tarafından tesbit edilir.

KISIM - V

Bankanın yapacağı işlemler

BÖLÜM - I

Kredi müesseseleriyle işlemler

Senet ve vesikaların reeskonta ve avansa kabulü

MADDE 45. — a) Banka, asgari üç imzayı taşımak ve vâdelerine en çok 120 gün kalmış olmak şartıyla, bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senet ve vesikaları reeskonta kabul edebilir. İmzalardan biri yerine, sigorta poliçeleri ile beraber olmak üzere emtiaya veya mahsule ilişkin makbuz senedi veya varant gibi teminatın dahi kabulü caizdir. Bu halde, emtia ve mahsulün

(Mali ve iktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Özel denetim

MADDE 42. — Millet Meclisince kabul edilen 42 nci madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - IV

Bilgi isteme ve risklerin toplanması

Bilgi isteme yetkisi, bankaların yıllık borçları ve raporları

MADDE 43. — Millet Meclisince kabul edilen 43 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Risk santralizasyonu

MADDE 44. — Millet Meclisince kabul edilen 44 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

KISIM - V

Bankanın yapacağı işlemler

BÖLÜM - I

Kredi müesseseleriyle işlemler

Senet ve vesikaların reeskonta ve avansa kabulü

MADDE 45. — Millet Meclisince kabul edilen 45 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 42. — Millet Meclisi metninin 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Millet Meclisi metninin 43 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44. — Millet Meclisi metninin 44 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — Millet Meclisi metninin 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

kolaylıkla satılabilir neviden olmaları ve değerinin, senet tutarından, Bankanın tâyin edeceği oranlardan fazla bulunması şarttır. Şu kadar ki, tâyin edilecek oran % 10 dan az olamaz.

Banka, muteber saydığı iki imza ile istisnaen yetinebilir.

b) Sanayi ve maden işleriyle uğraşan gerçek ve tüzelkişilerin bir banka tarafından ibraz edilecek ticari senetleri ile;

c) Küçük sanat erbabı, esnaf ve esnaf teşekküllerinin kredi ihtiyaçlarını karşılamakla kanunla görevlendirilmiş bulunan bankalar tarafından tevdi olunacak senetler;

Vâdelerinin bitimine en çok 9 ay kalmış olmak kaydıyla, maddenin (a) bendindeki şekil ve şartlar içinde reeskonta kabul edilebilir.

d) Vâdesi 9 ayı aşmayan tarım senetleri de, ticari senetler gibi reeskonta kabul edilebilir.

Banka yukarıdaki fıkralara göre reeskonta kabul edebileceği senetler karşılığında avans da verebilir.

Orta vâdeli reeskont ve avans işlemleri

MADDE 46. — Banka, Banka Meclisince tesbit edilecek esas ve şartlar dâhilinde, bankalar tarafından tevdi edilecek, vâdelerine en çok beş yıl kalmış olan senetleri reeskonta kabul edebilir veya mukabilinde avans verebilir. Bu senetlerde, en az iki imzanın bulunması şarttır.

Bu madde gereğince kabul edilecek senetlerin nominal değerlerinin toplamı 45 nci maddenin (b) ve (c) bendlerinde yazılı senetlerin nominal değerleri toplamını geçemez.

Reeskonta veya avansa kabul edilecek senetlerin en yüksek tutarı

MADDE 47. — 51 nci madde hükmüne göre yapılacak işlemler haric olmak üzere, Banka sermayesi ile ihtiyat akçeleri toplamının % 10 unu aşan bir meblâğı ihtiva eden senet ve vesikalari reeskonta kabul edemeyeceği gibi, teminat olarak da kabul edemez.

Aynı imzaları taşıyan birden fazla senetlerin toplamı, yukarıda yazılı tutarı aştığı takdirde, fazlası reeskonta veya teminata kabul edilemez.

Tahvil karşılığı avans

MADDE 48. — Banka, Devlet tahvilleriyle, Borsada kayıtlı diğer sağlam tahviller karşılığında, Borsa değerlerinin en çok % 80 i oranında ve 120 gün vâde ile bankalara avans verebilir. Şu kadar ki, kendi ihracettikleri tahviller karşılığında bankalara avans verilmez. Bu madde gereğince bankalara verilecek avansların toplamı 45 nci maddenin (a) bendinde yazılı senetlerin nominal değerleri toplamının 1/3 ünü geçemez.

Merkez ve Şubeler İskonto Komiteleri

MADDE 49. — A) Merkez İskonto Komitesi:

İdare Merkezi İskonto Komitesi, Başkan (Guvernör) ın Başkanlığı altında, Banka Meclisince seçilecek iki üye ile ilgili Başkan (Guvernör) Yardımcısından kurulur.

Bu komite :

a) Bankanın kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz hadleri hakkında Banka Meclisine teklifte bulunmak;

b) Banka Meclisince verilecek yetkiler çerçevesinde kredi işlerini incelemek ve düzenlemek; ile görevlidir.

B) Şubeler İskonto Komitesi :

Şubeler İskonto Komitesi, bu kanun hükümleri, Banka Meclisince kabul edilecek iskonto, rees-

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

Orta vâdeli reeskont ve avans işlemleri

MADDE 46. — Millet Meclisince kabul edilen 46 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46. — Millet Meclisi metninin 46 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Reeskonta veya avansa kabul edilecek senetlerin en yüksek tutarı

MADDE 47. — Millet Meclisince kabul edilen 47 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Millet Meclisi metninin 47 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tahvil karşılığı avans

MADDE 48. — Millet Meclisince kabul edilen 48 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Millet Meclisi metninin 48 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Merkez ve şubeler iskonto komiteleri

MADDE 49. — Millet Meclisince kabul edilen 49 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49. — Millet Meclisi metninin 49 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

kont ve avans yönetmeliği ve Başkanlık (Guvernörlük) ça verilecek talimatlar dairesinde kredi işlemlerini yürütmekle görevlidir.

Şubeler iskonto Komitesi, Şube Müdürünün Başkanlığında, yönetmelikle tesbit edilecek görevlilerden kurulur.

Merkez iskonto Komitesine seçilecek iki üyeye, bu görevleri dolayısıyla aylıklarının üçte ikisini aşmamak kaydıyla verilecek ek ücret Banka Meclisince tesbit olunur.

BÖLÜM - II

Hazine ve kamu müesseseleriyle işlemler

Hazineye kısa vâdeli avans

MADDE 50. — Banka, miktarı cari yıl genel bütçe ödenekleri toplamının yüzde onbeşini geçmemek üzere Hazineye kısa vâdeli bir avans hesabı açar. Bu avans hesabına uygulanacak faiz haddi ile ekonomik durum göz önünde tutularak kullanılacak avans nisbeti Maliye Bakanlığı ile Banka arasında kararlaştırılır.

Kamu müesseselerine kredi

MADDE 51. — Banka, iktisadi Devlet Teşekkülleri ile iktisadi alanda faaliyet gösteren katma bütçeli idarelerin hammadde ve mahsul alımı ile ilgili, mevsimlik ihtiyaçları için düzenleyecekleri en çok dokuz ay vâdeli bonolarını veya Hazine kefaletini haiz bonolarını iskonto edebilir ve karşılığında avans verebilir.

Banka, bu teşekkül ve idarelere, yatırım ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle kredi veremez.

Banka, verdiği bu krediler üzerinde her türlü kontrol yetkisini haizdir.

Bu suretle kabul edilebilecek bonoların âzami hadleri ile bunlara uygulanacak iskonto ve faiz hadleri banka meclisince kararlaştırılır.

BÖLÜM - III

Açık piyasa işlemleri

MADDE 52. — Banka, para arzını ve ekonominin likiditesini düzenlemek maksadiyle;

- a) 45 nci maddenin (a) ve (b) bendlerinde yazılı şartları havi senetleri,
- b) Devlet iç istikrazı, kamu idare ve müesseseleri tahvilleri ile ödenmiş sermayesi en az 10 milyon Türk lirası olan anonim şirketlerin borsada kayıtlı sağlam tahvillerini, alıp satabilir.
- c) Hazinece gerekli provizyonların tesisi karşılığında, Devlet Tahvilleri tanzim alış ve satışları yapabilir.

Maddenin (b) bendindeki işlemler Hazineye veya kamu idare ve müesseselerine kredi yardımı amacıyla yapılamaz.

Yukarıki fıkralar gereğince yapacağı işlemlere ait esas, miktar ve şartlar Banka Meclisince tâyin ve tesbit olunur.

Bankanın bu madde gereğince yapabileceği açık piyasa işlemleri sermaye ve yedek akçeleri toplamının beş mislini geçemez.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - II

Hazine ve kamu müesseseleriyle işlemler

Hazineye kısa vâdeli avans

MADDE 50. — Millet Meclisince kabul edilen 50 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Millet Meclisi metninin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kamu müesseselerine kredi

MADDE 51. — Millet Meclisince kabul edilen 51 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 51. — Millet Meclisi metninin 51 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - III

Açık piyasa işlemleri

MADDE 52. — Millet Meclisince kabul edilen 52 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Millet Meclisi metninin 52 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

BÖLÜM — IV

Altın ve dövizle ilgili işlemler

MADDE 53. — a) Banka, sikkeler veya külçe halinde altın alıp satabileceği gibi, altın ithal ve ihracedebilir ve altın karşılığında avans alıp verebilir.

b) Banka, vâdeli ve vâdesiz her çeşit döviz alıp satabileceği gibi, döviz karşılığında avans verebilir, bankalara kurye kredisi tanıyabilir. Banka ayrıca döviz olarak karşılıklı ve karşılıksız her çeşit avans ve krediler alabilir.

Bu fıkradaki işlemlerin esas ve şartları Banka Meclisince belirtilir.

c) Banka, ticaret ve ödeme anlaşmaları gereğince, muhabir bankalara kredi verebilir.

Son fıkra gereğince alınıp satılan dövizlerden Bankaca konvertibl olduğu kabul edilmeyenlerin değerlerinde tahassul edecek değişikliklerden meydana gelecek kâr ve zarar Hazineye aittir.

İkraz limitleri

MADDE 54. — 45, 46 ve 48 nci maddeler gereğince, Bankanın yapacağı ikrazların en yüksek haddi ve kredi nevelerine göre limitleri, ekonomik hedefler, millî para politikasının prensipleri, piyasanın kredi ihtiyacı, bankalar sisteminin likiditesi ve Bankanın portföy terekkübü göz önünde tutulmak suretiyle Banka Meclisince tesbit olunur.

BÖLÜM — V

Sair işlemler

MADDE 55. — Banka, Banka Meclisince tesbit edilecek bankacılık işlemleri ve hizmetlerini yapabilir.

Banka, mevcut veya ileride, şubelerin bulunduğu yerlerde açılacak bankalararası takas odaları işlemlerine nezaret eder.

KISIM — VI

Bankanın yapamayacağı işlemler

MADDE 56. — Banka :

a) Bu kanunla açıkça yetki verilen işlemler dışında karşılıksız kredi açamaz ve avans veremez.

b) Her ne şekilde olursa olsun, kefil olamaz ve teminat veremez.

Millî Piyango için verilecek kefalet bu hükmün dışındadır.

c) Portföyünde mevcut senetleri tevdidedemez.

d) Mücerret gayrimenkul alımı ile ilgili senet ve vesikaları reeskonta kabul edemeyeceği gibi, bunlar üzerine avans da veremez.

e) Bu kanunla tasrih edilen hususlar dışında, Banka, kendi ad ve hesabına hiçbir iş ve ticaret yapamayacağı gibi, başka şirket ve müesseselere de iştirak edemez; hisse senedi satınalamaz ve bunları avansa kabul edemez.

Banka ancak, Banknot Matbaasında bedeli karşılığında hisse senedi, tahvil, pul, kıymetli kâğıt ve yabancı banknot basabilir.

f) Banka, kendi ihtiyacı için gerekli şube, arşiv ve lojman binaları ile Banka personelinin kültür ve meslekî bilgilerini artırmak, sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kurs binaları re-

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - IV

Altın ve dövizle ilgili işlemler

MADDE 53. — Millet Meclisince kabul edilen 53 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

İkraz limitleri

MADDE 54. — Millet Meclisince kabul edilen 54 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - V

Sair işlemler

MADDE 55. — Millet Meclisince kabul edilen 55 nci madde aynen kabul edilmiştir.

KISIM - VI

Bankanın yapamayacağı işlemler

Banka

MADDE 56. — Millet Meclisince kabul edilen 56 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 53. — Millet Meclisi metninin 53 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Millet Meclisi metninin 54 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 55. — Millet Meclisi metninin 55 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 56. — Millet Meclisi metninin 56 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

vir, dinlenme yerleri ve hizmetle ilgili sair gayrimenkuller dışında gayrimenkul iktisabedemiyeceği gibi, kendi alacağından dolayı kanuni yollardan temellük eylemek zorunluluğunda kaldığı gayrimenkulleri, ihtiyacı için kullanamadığı takdirde, en çok üç yıl içinde elden çıkarmaya mecburdur. Bu süre zaruret halinde Maliye Bakanlığınca uzatılabilir.

KISIM - VII

Banka hesapları ve bilânçosu, bülten, istisna, muaflık ve çeşitli hükümler

BÖLÜM - I

Banka hesapları ve Bilânço

Hesap dönemi

MADDE 57. — Bankanın hesap dönemi, takvim yılıdır.

Bilânço ve rapor

MADDE 58. — Banka, her takvim yılı sonu itibariyle düzenliyeceği bilânço ve kâr ve zarar hesabı ile yıllık faaliyet raporunu Genel Kurulun içtimaından evvel Maliye Bakanlığına tevdi eder ve bilânçoğu Resmî Gazete ile yayımlar.

Provizyonlar ve hususi ihtiyat

MADDE 59. — Bankanın yıllık gayrisâfi kârından, ertesi yıllarda bankaya has işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek muayyen riskleri karşılamak üzere Banka Meclisince uygun görülecek tutarlarda provizyonlar ayrılabilir.

Zamanaşımına uğruyan banknotlarla, 37 nci maddenin (b) fıkrası gereğince değiştirmeden doğan farklar hususi ihtiyata alınır.

Kârın Dağıtılması

MADDE 60. — Bankanın yıllık safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır :

- a) % 20 si ihtiyat akçesine;
- b) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, % 6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- c) Yukarıki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok % 5 i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve % 10 u fevkalâde ihtiyat akçesine;
- d) Hisse senetlerini nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok % 6 nisbetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazineye verilir.

Yeniden değerlendirme farkları

MADDE 61. — Türk Parası değerinin değiştirilmesi halinde Bankanın aktif ve pasifindeki altın ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi dolayısıyla lehte veya aleyhte doğacak farklar yıllık kâr ve zarar hesapları dışında özel bir hesaba alınır.

Bu hesaba alınan meblâğın kullanılma veya itfa şekli ve şartları Maliye Bakanlığı ile Banka arasında tesbit olunur.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

KISIM - VII

Banka hesapları ve bilânçosu, bülten, istisna, muaflık ve çeşitli hükümler

BÖLÜM - I

Banka hesapları ve bilânço

Hesap dönemi

MADDE 57. — Millet Meclisince kabul edilen 57 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 57. — Millet Meclisi metninin 57 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bilânço ve rapor

MADDE 58. — Millet Meclisince kabul edilen 58 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 58. — Millet Meclisi metninin 58 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Provizyonlar ve hususi ihtiyat

MADDE 59. — Millet Meclisince kabul edilen 59. ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 59. — Millet Meclisi metninin 59 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kârın dağıtılması

MADDE 60. — Millet Meclisince kabul edilen 60 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 60. — Millet Meclisi metninin 60 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yeniden değerlendirme farkları

MADDE 61. — Millet Meclisince kabul edilen 61 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 61. — Millet Meclisi metninin 61 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Tasfiye

MADDE 62. — Bankanın tasfiyeye girmesi halinde uygulanacak tasfiye esasları, bir kanunla tesbit edilir. Tasfiye neticesinde hâsıl olan net varlıktan evvelâ hisse senetleri bedeli ödenir. Hisse senetleri başabaş ödendikten sonra kalan miktarın % 80 i Hükümete, % 20 si hissedarlara tevzi olunur.

BÖLÜM - II

Banka bülteni

MADDE 63. — Banka, her hafta sonu itibariyle hesap durumunu kısaca gösteren bir bülten yayınlıyarak, Resmî Gazete ile de ilân eder.

Bu bültende bir taraftan kasa mevcudu, altın mevcudu, döviz vaziyeti, dâhilde ödenecek senetler toplamı, yabancı memleketlerdeki mevduatı, alacaklı olduğu diğer kıymetleri; diğer taraftan sermayesi, yedek akçeleri, tedavülde bulunan banknotların miktarı, Banka nezdindeki mevduatı ve borçlu olduğu diğer kıymetleri ile ayrıca, Bankanın kendi işlemleriyle ilgili yürürlükteki reeskont, iskonto ve faiz hadleri de gösterilir.

Bu bülten, gerekli görülecek müesseselere ve yabancı Merkez Bankalarına gönderilir.

BÖLÜM - III

Muaflik, istisna ve çeşitli hükümler

Vergi, resim ve harcdan muaflik

MADDE 64. — Bankanın sermayesi, ihtiyat akçesi, (A) sınıfı hisselerine isabet eden kâr ile ithal edeceği külçe veya meskût altınlar; Banknot Matbaası ve tesisatı için yapılacak ithalât, her türlü vergi, resim ve harcdan muaftır.

Banka, banka işlemlerine mütaallik bütün kâğıtlar, ilânlar ve saire dolayısıyla kendisi tarafından ödenmesi gereken Damga Vergisi ile her türlü resim ve harcdan muaftır.

Değer nakillerinde uygulanacak tarife

MADDE 65. — Bankaya ait her türlü meskûk ve külçe altın ve Türk Lirası banknotlarla tahviller ve bonolar ve yabancı efektif dövizlerin Türk Havayolları A. O., Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi ve Denizcilik Bankası T. A. O. ve D. B. Deniz Nakliyatı T. A. Ş. vasıtaları ile nakillerinde ağırlık üzerinden navlun tarifesi uygulanır.

Banka defter ve kayıtlarının mahiyeti

MADDE 66. — Bankanın her türlü evrak, kayıt, defter ve senetleriyle bunlara dayanan hesap özetleri resmî belge sayılır.

Borçlunun ikametgâhi

MADDE 67. — Banka ile işlem yapılması sırasında borçlu veya kefillerinin gösterdikleri adres, kanuni ikametgâh sayılır. Sonradan vuku bulan değişiklikler, mahkeme ve icra yetkisini değiştirmez.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Tasfiye

MADDE 62. — Millet Meclisince kabul edilen 62 nci madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - II

Banka bülteni

MADDE 63. — Millet Meclisince kabul edilen 63 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - III

Muaflık, istisna ve çeşitli hükümler

Vergi, resim ve harcdan muaflık

MADDE 64. — Millet Meclisince kabul edilen 64 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Değer nakillerinde uygulanacak tarife

MADDE 65. — Millet Meclisince kabul edilen 65 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Banka defter ve kayıtlarının mahiyeti

MADDE 66. — Millet Meclisince kabul edilen 66 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Borçlunun ikâmetgâhı

MADDE 67. — Millet Meclisince kabul edilen 67 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 62. — Millet Meclisi metninin 62 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — Millet Meclisi metninin 63 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — Millet Meclisi metninin 64 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 65. — Millet Meclisi metninin 65 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Millet Meclisi metninin 66 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 67. — Millet Meclisi metninin 67 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Ceza müeyyideleri

MADDE 68. — a) Kanunun 43 ve 44 ncü maddelerinde gösterilen zorunluk ve yükümlülükleri yerine getirmiyen bankalar ile sorumlu organları hakkında 7129 sayılı Bankalar Kanununun 68 nci; kanununun 40 ncü maddesinin II nci paragrafının (a) bendi mucibince banka tarafından umumi disponibilitate ve mevduat karşılıkları için tesbit edilen oranları müddetinde tesis etmiyen veya noksan tesis eden bankalar hakkında aynı kanunun 69 ncü ve (c) bendi mucibince aldığı ayarlama kararlarına aykırı hareket eden bankalar hakkında aynı kanunun 70 ncü maddesinde gösterilen cezalar uygulanır.

Yukarıki fıkra hükmüne göre kovuşturma yapılması, bankanın bildirmesi üzerine, Maliye Bakanlığı tarafından Cumhuriyet Savcılığına müzekkere yazılmasına bağlıdır. Bu takdirde, aynı kanunun 80 ve 81 ncü maddeleri uygulanır.

b) Bu kanunun 35 ncü maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler, (a) bendinde yazılı kanunun 74 ncü maddesi gereğince cezalandırılır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Banka Müdürler Kurulu, bu kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren Banka Meclisine inkılâbeder; üyelerin görevleri müddetlerinin sonuna kadar devam eder. Müdürler Kurulunun Personel Temsilcisi üyesinin bu görevi bu kanunun yürürlüğe girdiği gün sona erer.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren, Banka Genel Müdürü Başkan (Guvernör) ve Banka Genel Müdür muavinleri Başkan (Guvernör) yardımcılarını unvanını alırlar ve görevleri müddetlerinin sonuna kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği gün murakıp olanların görevleri, Banka Denetleme Kurulu üyesi olarak, sürelerinin sonuna kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği gün Bankada görevli olan diğer şahısların görevleri devam eder.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği gün banka portföyünde mevcut Hazine bonoları Maliye Bakanlığı ile banka arasında ve T. Emlâk Kredi Bankasına verilmiş olan Hazine kefaletini haiz tahvil mukabili avans hesabı, Maliye Bakanlığı, banka ve ilgili müesseseler arasında tesbit edilecek esas ve şartlar dairesinde tasfiye edilir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği gün 1715 sayılı Kanun gereğince tedavüle çıkarılmış bulunan banknotlar, yeni bir emisyonla tebdil edilinceye kadar bu kanun hükümlerine tâbi olarak tedavülde kalır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Banka Kredilerini Tanzim Komitesince ittihaz edilmiş bilcümle kararlar, bankaca hilâfına karar alınmadıkça, hüküm ifade etmekte devam eder.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun 5 ncü maddesiyle 15 milyon liradan 25 milyon liraya çıkarılmış bulunan sermayenin artırılan 10 milyon lirasına tekabül eden hisse senetlerinin tamamı (A) grupuna tahsis edilir.

Söz konusu 10 milyon liralık hisse senetlerine tekabül eden meblâğ, banka nezdinde mevcut provizyonlardan, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılacak ilk Genel Kurul toplantısına kadar defaten karşılanır.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Ceza müeyyideleri

MADDE 68. — Millet Meclisince kabul edilen 68 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 68. — Millet Meclisi metninin 68 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisi metninin geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisi metninin geçici 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 69. — 2 . 6 . 1929 tarih ve 1514 sayılı Evrakı Nakdiyenin ihtiyatları ile değiştirilmesi hakkındaki Kanun ve 11 . 6 . 1930 tarihli 1715 sayılı T. C. Merkez Bankası Kanunu ile bu kanunu değiştiren veya buna eklenen 12 . 2 . 1937 tarihli, 3133 sayılı, 12 . 6 . 1943 tarihli, 4431 sayılı, 4 . 2 . 1948 tarihli, 5167 sayılı, 8 . 7 . 1948 tarihli, 5256 sayılı, 2 . 5 . 1949 tarihli, 5377 sayılı, 27 . 4 . 1955 tarihli, 6544 sayılı, 18 . 5 . 1955 tarihli, 6571 sayılı, 25 . 6 . 1956 tarihli, 6758 sayılı, 24 . 2 . 1961 tarihli, 260 sayılı, 3 . 1 . 1963 tarihli, 142 sayılı, 21 . 4 . 1965 tarihli, 583 sayılı kanunlar ile 7129 sayılı Bankalar Kanununun 33 ncü ve 47 nci maddeleri, 2279 sayılı Ödünç Para Verme Kanununun 302 sayılı Kanunla değişik 9 ncu maddesinin 2 nci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

12 Mayıs 1964 tarihli ve 468 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kamu İktisadi Teşebbüsü sayılmaz ve bu kanunla konulan denetime tâbi değildir. Bu bankanın Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi, Anayasanın 94 ncü maddesinde söz konusu millî bütçenin incelenmesi yoluyla yapılır.

12 Mayıs 1964 tarihli ve 468 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 nci ve 2 nci fıkralarda yazılı idareler, kurumlar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, 1 nci fıkra anlamında kamu tüzel kişisi sayılırlar.

Yürürlükteki kanunların işbu kanuna uymayan hükümleri banka hakkında uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 70. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 71. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 69. — Millet Meclisince kabul edilen 69 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 69. — Millet Meclisi metninin 69 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 70. — Millet Meclisince kabul edilen 70 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 71. — Millet Meclisince kabul edilen 71 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Millet Meclisi metninin 70 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 71. — Millet Meclisi metninin 71 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

